

Förslag till rådets förordning om upprättandet av ett system för medelfristigt ekonomiskt stöd till medlemsstaters betalningsbalans

(2001/C 180 E/17)

KOM(2001) 113 slutlig — 2001/0062(CNS)

(Framlagt av kommissionen den 9 mars 2001)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA
FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 308 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag, som lades fram efter samråd med Ekonomiska och finansiella kommittén,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande,

med beaktande av Europeiska centralbankens yttrande, och

av följande skäl:

- (1) I artikel 119.1 andra stycket i fördraget föreskrivs att rådet, på rekommendation från kommissionen och efter att ha hört Ekonomiska och finansiella kommittén, skall bevilja ömsesidigt bistånd om en medlemsstat har svårigheter eller allvarligt hotas av svårigheter beträffande sin betalningsbalans. I artikel 119 anges inte med hjälp av vilket instrument som detta bistånd skall beviljas.
- (2) Ett lån till en medlemsstat bör kunna beviljas relativt snabbt för att främja att medlemsstaten i fråga så snabbt som möjligt och under stabila växelkursförhållanden vidtar ekonomisk-politiska åtgärder för att förhindra att det uppstår en allvarlig betalningsbalanskris och för att understödja sina konvergensansträngningar.
- (3) Varje lån till en medlemsstat skall vara förenat med krav på att medlemsstaten i fråga vidtar ekonomisk-politiska åtgärder som syftar till att återupprätta eller bibehålla en hållbar situation för landets betalningsbalans och som är anpassade till situationens allvar och situationens utveckling.
- (4) Det är viktigt att i förväg upprätta lämpliga förfaranden och instrument för att gemenskapen och medlemsstaterna vid behov skall kunna säkerställa att medelfristigt ekonomiskt stöd snabbt tillhandahålls, i synnerhet när omständigheterna kräver omedelbara åtgärder.
- (5) För att finansiera det beviljade stödet bör gemenskapen kunna använda sin kreditvärdighet för att i eget namn låna upp de medel som kommer att ställas till den berörda

medlemsstatens förfogande i form av lån. Denna typ av transaktioner är nödvändig för att uppnå gemenskapens mål enligt fördraget, särskilt målet om en harmonisk och väl avvägd utveckling av näringslivet inom gemenskapen som helhet.

- (6) Genom rådets förordning (EEG) nr 1969/88 har ett gemensamt system för medelfristigt ekonomiskt stöd till medlemsstaters betalningsbalans upprättats för detta ändamål⁽¹⁾.
- (7) De medlemsstater som har infört den gemensamma valutan är sedan den 1 januari 1999 inte längre berättigade till detta medelfristiga ekonomiska stöd. Detta finansiella stödssystem måste emellertid bibehållas för att kunna uppfylla inte bara de potentiella behoven hos de nuvarande medlemsstater som omfattas av undantag i fråga om deltagandet i den tredje etappen av den ekonomiska och monetära unionen, utan även för de nya medlemsstaternas behov fram till dess de inför den gemensamma valutan.
- (8) Införandet av den gemensamma valutan har gjort att antalet medlemsstater som kan komma i åtnjutande av instrumentet kraftigt minskat. Detta motiverar en nedsättning av det nuvarande totala lånetaket på 16 miljarder euro. Taket för de lån som kan beviljas bör emellertid bibehållas på en tillräckligt hög nivå för att samtidiga behov i flera medlemsstater skall kunna tillgodoses på ett adekvat sätt. Nedsättningen av taket för de totala lån som kan beviljas från 16 miljarder euro till 12 miljarder euro förefaller kunna motsvara detta behov.
- (9) Den påtagliga obalansen mellan antalet länder som kan komma i åtnjutande av lånen i den tredje etappen av den ekonomiska och monetära unionen och antalet länder som kan komma att behöva finansiera dem gör att det blir svårt att bibehålla ett system där de beviljade lånen direkt finansieras av alla de övriga medlemsstaterna. Det är därför lämpligt att dessa lån helt finansieras via kapitalmarknaderna eller de finansiella instituten, eftersom dessa nu har uppnått en utvecklings- och mognadsgrad som gör det möjligt för dem att hantera en sådan finansiering.
- (10) Formerna för utnyttjandet av ett sådant system bör närmare anges mot bakgrund av vunna erfarenheter, varvid de internationella finansmarknadernas utveckling samt dessa finansieringskällors inneboende tekniska möjligheter och begränsningar bör beaktas.

⁽¹⁾ EGT L 178, 8.7.1988.

- (11) Det ankommer på rådet att besluta om beviljandet av ett lån eller en lämplig finansiell facilitet, dess genomsnittliga löptid, dess totala belopp och beloppen för de successiva delutbetalningarna. De närmare detaljerna rörande delutbetalningarna, särskilt vad gäller valuta, löptid och räntevillkor bör emellertid fastställas i samråd mellan den stödberättigade medlemsstaten och kommissionen. När kommissionen bedömer att de lånevillkor som denna medlemsstat önskar resulterar i en finansiering som är oförenlig med de tekniska begränsningar som kapitalmarknaderna eller de finansiella instituten ställer upp, skall den föreslå alternativa finansieringslösningar.
- (12) För att finansiera de lån som beviljas med stöd av denna förordning bör kommissionen ges befogenhet att i Europeiska gemenskapens namn ta upp lån på kapitalmarknaderna eller hos finansiella institut. Utvecklingen av de finansieringstekniker som används på dessa marknader och av dessa institut har medfört en generell användning av derivatinstrument, särskilt skuld- och/eller räntesvappar. För att kunna erbjuda lån med lägre finansieringskostnad, bör även kommissionen kunna utnyttja sådana finansiella produkter.
- (13) Det system för ekonomiskt stöd som införs genom förordning (EEG) nr 1969/88 bör på motsvarande sätt anpassas. Det är av tydlighetsskäl lämpligt att ersätta den nämnda förordningen.
- (14) Fördraget innehåller inte några andra befogenheter för antagande av denna förordning – i vilken det föreskrivs att gemenskapslånen endast får finansieras via kapitalmarknaderna och inte genom finansiering från övriga medlemsstater – än dem som föreskrivs i artikel 308.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Ett gemenskapssystem för medelfristigt ekonomiskt stöd skall inrättas som gör det möjligt att bevilja lån till en eller flera medlemsstater som har drabbats av svårigheter eller allvarligt hotas av svårigheter avseende betalningsbalansen eller kapitalbalansen. Endast de medlemsstater som omfattas av undantag vad gäller deltagande i den tredje etappen av den ekonomiska och monetära unionen, enligt definitionen i artikel 122 i fördraget, kan komma i åtnjutande av detta gemenskapssystem.

Det totala utestående lånebelopp som medlemsstater kan beviljas enligt detta system skall högst uppgå till 12 miljarder euro.

2. I detta syfte skall kommissionen, på grundval av ett beslut som fattats av rådet enligt artikel 3 och efter samråd med Ekonomiska och finansiella kommittén, vara bemyndigad att uppta lån på kapitalmarknaderna eller hos finansiella institut

i Europeiska gemenskapens namn samt skuld- och/eller räntesvappar avsedda att omvandla dessa lån.

Artikel 2

När en medlemsstat med undantag planerar att utanför gemenskapen utnyttja finansieringskällor som är förbundna med krav i fråga om den ekonomiska politiken, skall medlemsstaten i förväg samråda med kommissionen och de övriga medlemsstaterna för att bland annat undersöka vilka möjligheter gemenskapens system för medelfristigt ekonomiskt stöd erbjuder. Sådant samråd skall hållas i Ekonomiska och finansiella kommittén.

Artikel 3

1. Rådet får ge medelfristigt ekonomiskt stöd på initiativ av

- a) kommissionen som i samförstånd med den medlemsstat som anholder om gemenskapens finansiering skall handla enligt artikel 119 i fördraget,
- b) en medlemsstat som har drabbats av svårigheter eller allvarligt hotas av svårigheter avseende betalningsbalansen eller kapitalbalansen.

2. Rådet skall, efter att ha undersökt situationen i den medlemsstat som har ansökt om medelfristigt ekonomiskt stöd samt det saneringsprogram eller program som är knutet till detta och som har lagts fram för att ligga till grund för medlemsstatens ansökan, som regel under samma möte besluta

- a) om ett lån eller en lämplig finansieringsfacilitet skall beviljas, om dess belopp och dess genomsnittliga löptid,
- b) de villkor i fråga om den ekonomiska politiken som är knutna till det medelfristiga ekonomiska stödet i syfte att återupprätta eller säkerställa en varaktig betalningsbalanssituation, och
- c) de närmare villkoren för lånet eller finansieringsfaciliteten där utbetalning eller dragning i regel sker i på varandra följande trancher, och där utbetalningen av varje tranch är beroende av en prövning av hur väl de resultat som uppnåtts vid genomförandet av programmet överensstämmer med de uppsatta målen.

Artikel 4

Om restriktioner på kapitalrörelser införs eller återinförs med stöd av artikel 120 i fördraget under den tid som det ekonomiska stödet ges, skall villkoren och de närmare bestämmelserna för dessa omprövas i enlighet med artikel 119 i fördraget.

Artikel 5

Kommissionen skall vidta de åtgärder som krävs för att i samarbete med Ekonomiska och finansiella kommittén löpande pröva att den medlemsstat som har erhållit ett lån av gemenskapen bedriver en ekonomisk politik som överensstämmer med saneringsprogrammet eller det program som är knutet till detta och med de övriga villkor som rådet har fastställt enligt artikel 3. I detta syfte skall medlemsstaten ställa all nödvändig information till kommissionens förfogande. På grundval av de resultat som en sådan prövning ger skall kommissionen, efter att ha inhämtat yttrande från Ekonomiska och finansiella kommittén, besluta om utbetalning av fler trancher.

Rådet skall besluta om eventuella anpassningar av de ekonomisk-politiska villkor som ursprungligen fastställdes.

Artikel 6

Lån som beviljas inom ramen för ett medelfristigt ekonomiskt stöd kan beviljas för konsolidering av ett stöd som beviljas av Europeiska centralbanken enligt den mycket kortfristiga finansieringsfaciliteten.

Artikel 7

1. De transaktioner som sker i samband med upplåning eller utlåning enligt artikel 1 skall ske med samma valutadag och får varken medföra någon ändring av förfallodagen eller någon valuta- eller ränterisk, eller någon annan kommersiell risk för gemenskapen.

Om de lån som tagits upp av gemenskapen är föremål för en skuld- eller räntesvapp, skall den inneboende kommersiella risken i en transaktion av det slaget begränsas genom att använda en motpart med mycket hög kreditvärdighet.

Om upplåningen är uttryckt, betalningsbar eller återbetalningsbar i valutan i en medlemsstat som omfattas av ett undantag, får lånet endast tas upp efter samråd med den statens behöriga myndigheter.

De närmare villkoren rörande de successiva trancher som utbetalas av gemenskapen med stöd av systemet för ekonomiskt stöd skall vara föremål för förhandlingar mellan medlemsstaten och kommissionen. När kommissionen bedömer att de närmare villkor som medlemsstaten önskar medför en gemenskapsfinansiering som står i strid med de tekniska begränsningar som de finansiella marknaderna ställer upp eller som riskerar att skada gemenskapens anseende i egenskap av låntagare på de ifrågasvarande marknaderna, förbehåller den sig rätten att vägra att godkänna dessa och att föreslå en alternativ lösning.

Om en medlemsstat beviljas ett lån som innehåller en klausul som gör det möjligt att lösa lånet i förtid och beslutar att utnyttja denna möjlighet, skall kommissionen vidta nödvändiga åtgärder.

2. På begäran av gäldenärsmedlemsstaten och om omständigheterna tillåter en förbättring av lånens räntesats, får

kommissionen refinansiera eller lägga om de finansiella villkoren för hela eller delar av sin ursprungliga upplåning.

En sådan refinansiering eller rekonstruktion skall ske i enlighet med villkoren i punkt 1 och skall inte ha till följd att det berörda lånets genomsnittliga löptid förlängs eller att det belopp som är utestående på dagen för dessa transaktioner, uttryckt i löpande växelkurs, utökas.

3. Gemenskapens kostnader i samband med avslutet och genomförandet av varje transaktion skall betalas av gäldenärsmedlemsstaten.

4. Ekonomiska och finansiella kommittén skall hållas informerad om genomförandet av de transaktioner som avses i punkt 1 tredje stycket och punkt 2 första stycket.

Artikel 8

För tillämpningen av de tak som avses i artikel 1.1 andra stycket skall lånetransaktionerna bokföras till den växelkurs som gällde den dag de avslutades. Transaktionerna i samband med återbetalningen skall bokföras till den växelkurs som gällde den dag motsvarande låneavtal ingicks.

Artikel 9

Rådets beslut enligt artiklarna 3 och 5 skall fattas med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen efter samråd med Ekonomiska och finansiella kommittén.

Artikel 10

Kommissionen skall vidta nödvändiga åtgärder för att administrera lånen.

Artikel 11

Rådet skall vart tredje år på grundval av en rapport från kommissionen, efter Ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande, pröva om det system som upprättats, i fråga om dess principer, närmare villkor och lånetak, fortfarande uppfyller de behov som föranledde dess införande.

Artikel 12

Förordning (EEG) nr 1969/88 skall upphöra att gälla.

Artikel 13

Denna förordning träder i kraft den [...] dagen efter det att den offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.